

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce: **L. U.**, zast. Mgr. Radimem Němečkem, advokátem se sídlem Dvořákova 644, Uherské Hradiště, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o námitce podjatosti vznesené žalobcem proti předsedkyni senátu Nejvyššího správního soudu JUDr. Marii Turkové v řízení o kasační stížnosti vedeném pod sp. zn. 4 Ads 65/2010 proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 31. 3. 2010, č. j. 22 Cad 130/2009 – 29,

t a k t o :

Předsedkyně senátu JUDr. Marie Turková **n e n í v y l o u č e n a** z projednávání a rozhodování věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 4 Ads 65/2010.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) v řízení o kasační stížnosti vedeném pod sp. zn. 4 Ads 65/2010 proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 31. 3. 2010, č. j. 22 Cad 130/2009 – 29, vznesl po poučení o složení senátu 4 Ads, jemuž byla věc v souladu s rozvrhem práce věc přidělena k projednání a rozhodnutí, námitku podjatosti vůči předsedkyni senátu JUDr. Marii Turkové. Tuto námitku odůvodnil tím, že JUDr. Marie Turková byla členkou senátu Vrchního soudu v Olomouci, který rozsudkem ze dne 15. 1. 2002, č. j. 2 Cao 327/2001 – 58, zamítl odvolání proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 9. 3. 2001, č. j. 22 Ca 58/2000 – 36, jímž bylo potvrzeno rozhodnutí žalované ze dne 28. 1. 2000, č. j. X, kterým byla zamítnuta jeho žádosti o plný invalidní důchod. Protože se jmenovaná soudkyně v minulosti podílela na projednávání a rozhodování věci, která *je základem nyní projednávané věci, získala o věci vědomost té povahy, jež vyvolává ve svých důsledcích pochybnost o její nestrannosti*. V této souvislosti odkázal na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 9. 2004, č. j. Nao 13/2004 - 54.

Ve vyjádření k námitce podjatosti předsedkyně senátu JUDr. Marie Turková velmi podrobně popsala, jakým způsobem bylo rozhodováno o stěžovatelových opakovaných žádostech o přiznání plného invalidního důchodu. Zdůraznila, že ve stěžovatelem uváděné věci, v níž rozhodovala jako soudkyně Vrchního soudu v Olomouci, se jednalo o soudní přezkum rozhodnutí žalované ze dne 28. 1. 2000, č.j. X, o žádosti stěžovatele ze dne 3. 11. 1999. Toto rozhodnutí nebylo soudy zrušeno. V nyní projednávané věci se jedná o rozhodnutí žalované ze dne 20. 7. 2009, č. X o stěžovatelově žádosti o výplatu dávky plného invalidního důchodu. Přestože se tedy řízení vede mezi totožnými účastníky o přiznání plného invalidního důchodu, nejedná se o řízení v totožné věci, neboť není přezkoumáváno totožné rozhodnutí žalované, byť se stěžovatelem souhlasila, že obě věci spolu věcně i právně souvisí. Podle jejího názoru však není splněn předpoklad uvedený v § 8 odst. 1 věta druhá s. ř. s. pro její vyloučení z projednávání a

rozhodování věci, neboť se nejedná o tutéž věc. Rovněž uvedla, že nemá žádný poměr k věci, účastníkům ani k jejich zástupcům.

Věc byla v souladu s rozvrhem práce předložena jinému senátu Nejvyššího správního soudu k rozhodnutí o námitce podjatosti podle § 8 odst. 5 s. ř. s., ten se zabýval vznesenými námitkami a dospěl k názoru, že jsou nedůvodné.

*Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. **Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení.** Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v projednávané věci, nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.*

Pro posouzení stěžovatelovy námítky je rozhodující, zda řízení před Vrchním soudem v Praze, na jehož projednávání a rozhodování se soudkyně JUDr. Marie Turková podílela, bylo řízení „ve stejné věci“ k nyní projednávanému a rozhodovanému řízení o kasační stížnosti vedenému pod sp. zn. 4 Ads 65/2010. Z dikce § 8 odst. 1 věty druhé s. ř. s. je totiž zcela zřejmé, že důvod pro vyloučení soudce je jeho podíl na rozhodování ve stejné věci v předchozím řízení u soudu nižšího stupně, a nikoliv rozhodování v jiné soudní věci, byť by se i týkala týchž účastníků (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 3. 2003, č. j. Nao 2/2003 – 18, dostupné na www.nssoud.cz).

Nejvyšší správní soud shledal, že v daném případě se nejedná o stejnou věc, neboť zatímco řízení před Vrchním soudem v Praze se týkalo posouzení rozhodnutí žalované ze dne 3. 11. 1999 o přiznání (resp. nepřiznání) plného invalidního důchodu, tak v nyní posuzovaném řízení o kasační stížnosti je předmětem přezkumu rozhodnutí žalované ze dne 20. 7. 2009 nárok na doplatek přiznaného plného invalidního důchodu za dobu od 22. 6. 1999 do 8. 1. 2005. Přestože je spor veden mezi týmiž účastníky, je přezkoumáváno jednak jiné rozhodnutí žalované vydané v řízení iniciované odlišným podáním a jednak se řízení liší i předmětem řízení, když rozhodnutí žalované ze dne 28. 1. 2000 přezkoumávané Vrchním soudem v Praze se týkalo posouzení jeho zdravotního stavu, zatímco nyní posuzované rozhodnutí žalované ze dne 20. 7. 2009 stanovuje dobu, za kterou má být dávka zpětně vyplacena. Předmětem právního posouzení je tak jiná právní otázka posuzovaná v jiném řízení, byť se v širším smyslu stále týká výplaty plného invalidního důchodu, o což stěžovateli zřejmě od počátku jde. Řízení se tedy vede v jiné věci, a proto řízení před Vrchním soudem v Praze, na jehož rozhodnutí se jmenovaná soudkyně podílela, nebylo „předchozím řízením“ ve vztahu k řízení nyní vedenému Nejvyšší správním soudem pod sp. zn. 4 Ads 65/2010.

Stěžovatel namítl, že pojem předchozí soudní řízení použitý v § 8 odst. 1 věta druhá s. ř. s. je nutné ve smyslu usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 9. 2004, č. j. Nao 13/2004 - 54, vykládat tak, že soudce, který procesně působil v předchozím soudním řízení v takovém kvalitativním a kvantitativním rozsahu, kdy již získal o věci vědomost té povahy, jež vyvolává ve svých důsledcích pochybnost o soudcově nestrannosti, je z následného řízení vyloučen. Pojem předchozího soudního řízení je přitom nutné v daném případě vyložit materiálně s ohledem na konkrétní a přímou souvztažnost a věcnou souvislost předmětných řízení. Nejvyšší správní soud k této výtce považuje za nutné zdůraznit, že stěžovatelem citované usnesení na danou otázku nedopadá, neboť řeší skutkově jinou situaci, kdy soudkyně příslušného senátu Nejvyššího správního soudu, který měl věc podle rozvrhu práce projednat, se rovněž podílela na projednávání a rozhodování věci před krajským soudem, který k žalobě rozhodnutí správního orgánu zrušil a se závazným právním názorem vrátil věc správnímu orgánu k dalšímu řízení. Následné rozhodnutí správního orgánu bylo opět napadeno žalobou, kterou opětovně

projednával a rozhodoval krajský soud. Uvedená soudkyně do doby svého odchodu na Nejvyšší správní soud ve věci činila pouze jednoduché procesní úkony. Nejvyšší správní soud při posuzování dané věci shledal, že zatímco tyto jednoduché procesní úkony nejsou důvodem pro její vyloučení z projednávání a rozhodování předchozí věci podle § 8 odst. 1 věta druhá s. ř. s., neboť její podíl na tomto předchozím řízení nebyl významnějšího rozsahu, tak skutečnost, že se podílela na projednávání a rozhodování věci, která byla následně se závazným právním názorem správnímu orgánu vrácena k dalšímu řízení, čímž byl ovlivněn výsledek následně vydaného rozhodnutí, jsou důvodem pro její vyloučení na projednávání a rozhodování věci. V daném případě se totiž jednalo stále o pokračování řízení v zahájeném řízení, které se vedlo ve stejné věci, a bylo tak předchozím řízením k řízení vedeném Nejvyšším správním soudem. Naproti tomu nyní posuzovaná řízení byla zahájena odlišnými úkony a i předmětem jejich posouzení jsou odlišné právní otázky. Stěžovatelem citované usnesení, v němž je vysloven uvedený názor, s nímž se Nejvyšší správní soud plně ztotožňuje, tak na nyní posuzovanou situaci nedopadá.

Nejvyšší správní soud podotýká, že závěr o nestrannosti soudce nelze založit pouze na tom, jak se nestrannost soudce subjektivně jeví vnějšmu pozorovateli (účastníku řízení), nýbrž také na tom, zda reálně neexistují okolnosti, které by mohly objektivně vést k legitimním pochybnostem o tom, že soudce má k věci určitý vztah ohrožující jeho nezájatost. Subjektivní hledisko stěžovatele sice může být podnětem k jejímu zkoumání, avšak rozhodování o této otázce se musí díť výlučně na základě hlediska objektivního (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 4. 2008, sp. zn. Nao 44/2008, či rozhodnutí Ústavního soudu vedené pod sp. zn. I. ÚS 370/04). Přestože se tedy ze stěžovatelova pohledu může jevit, že předsedkyně senátu JUDr. Marie Turková se podílela na projednávání věci v předchozím soudním řízení, a byl by tak dán důvod pro její vyloučení z projednávání a rozhodování dané věci, objektivně tomu tak z výše uvedených a vyložených důvodů není. Nejvyšší správní soud proto shledal, že předsedkyně senátu JUDr. Marie Turková nemá žádný vztah k věci ani k účastníkům, a proto rozhodl, že není vyloučena z projednávání a rozhodování této věci.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. července 2010

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu